

Asım Süreyya İloğlu

Ankara

15.5.1963

Pek Muhterem Tayyip Bey;

Mithat Paşa merhum hakkında yazdığınız çok güzel biyografiyi nihayet yeni harflere çevirtebildik. Bunun için liyakatli bir daktilograf bulmak icap etti.

İki nüsha takdim ediyorum. Biz henüz gözden geçirtemedik. Mümkün olduğu kadar hatasız olması için azami gayret sarf edeceğiz.

Baş tarafa konmak üzere bir cümle hazırlarım. Suretini takdim ediyorum.

Arzu olunan şekilde düzeltilebilir. Yazının nihayetine de belki bir şey ilave edilebilirdi. Takdime şayan gördüğüm bir cümle yazabilirsem. Bunun suretini de gönderirim.

Yolladığım nüshalardan birini, lüzumlu gördüğünüz düzeltmeler yapıldıktan sonra lütfen iade ederseniz biz de matbaaya vereceğimiz nüshada gerekli tashihleri yaparız.

Ankara'daki profesör arkadaşlardan daha hiçbiri yazısını vermedi. Önümüzdeki Pazartesi gününe kadar son bir mühlet istediler. Bu yazıları alır almaz, derhal tediye muamelelerine tevessül edeceğiz.

Mithat Paşa hakkındaki biyografiyi arkadaşlar çok beğendiler.

Şahsi takdir ve tebriklerimle beraber, onların tebriklerini de sunar, başarılarınızın devamını temenni eylerim efendim.

Asım Süreyya

Asım Süreyya İloğlu

Ankara

4.6.1963

Pek Muhterem Tayyip Bey;

Arzunuzu derhal yerine getirememiş olduğumdan dolayı emin olunuz, çok müteessirim. Başta üstadımız Bekir Sıtkı Bey olmak üzere, diğer bazı zevat vaatlerini şu ana kadar yerine getirememişlerdir. Buna rağmen size ait muamele hakkında dün umum müdürlüğümüzün muvafakatini istihsal ettim. Şimdi formalitelerin ikmâline müteallık iş kaldı. Bunlar da tamamlandıktan sonra, telgrafla Galata Şubemize talimat verdireceğim; onlar sizi arayıp bulurlar.

Vakıa tehirden dolayı beni mazur görmenizi rica eder, samimi muhabbetlerimi bu vesile ile de teyit eylerim efendim.

Asım Süreyya

Asım Süreyya İloğlu

Ankara

23.8.1963

Pek Muhterem Efendim;

Mektubunuzu biraz evvel aldım. Derhal cevap yazıyorum. İstanbul'a verdiğim telefon mesajında, telefon numaralarımı da bildirmiştım.

Bunları tekrar yazıyorum. Sabahları yedi buçukta evden çıkarım. Dokuz ile on iki arasında, öğleden sonra da üç ile altı arasında -istisnai haller dışında- daima vazife başında bulunurum.

Tahmin ettiğiniz gibi, bu boğucu sıcaklarda da Ankara'dan ayrılamadım.

Çok yoruldum, fakat üzerime aldığım bir işi yarım da bırakmak istemedim. Çare ne, çekiliyoruz.

Sebeb-i tasdiime gelince, bankamız teşkilatlı zirai kredinin yüzüncü yılı münasebetiyle hazırlamakta olduğumuz büyük eserden başka, küçük kıta da birkaç kitap daha çıkarmak istiyoruz. Bu meyanda Mithat Paşa'ya ait de bir hatıra kitabı neşrettirmek aklıma geldi. Yeni umum müdürümüze bahsettim. Prensip itibarıyla muvafakat etti. Bu eserin, pek mülga ve risation'a düşmemekle beraber, bizim kitabımızda yer alan biyografiye nazaran biraz daha geniş bir okuyucu kitlesine göre hazırlanmış olması ve fotoğraflarla süslenmesi lazım.

Acaba büyük bir vazifeyi kabul edebilir misiniz? Elimizde size göstermek fırsatını bulamadığım epey vesikalar var. Bunları da fotokopileriyle beraber koruz. Şöyle otuz iki sayfalık ve yahut bundan biraz fazla, kalın kâğıt üzerine basılmış küçük bir kitap farz ediyorum.

Yüksekokul öğrencilerine ve yahut bu derece tahsil görmüş olanlara hitap edecek; bilumum tahrir tarzı da buna göre olacak. Yani bizdeki makaleyi, bu bakımdan tamamen değiştirmek ve bu yeni maksada göre, adeta tekrar kaleme almak lazım.

Prensip olarak muvakkatinizi alır isek, gayet tabiidir ki Mithat Paşa merhumun ailesine de müracaat eder; onlardan da bazı yeni vesikalar, resimler isteriz.

Yalnız bütün bu işlerin nihayet, bir ay içinde hatta daha evvel bitirilmesi lazım.

Kasım ayının ilk on beşinde İstanbul ve Ankara fakültelerinde, hatta belki Doğu Üniversitesi'nde de Ziraat Bankası günleri ismi altında yüzüncü sene-i devriyemizi tes'id etmek istiyoruz.

Bu tarihte bu kitabı tevzi edebilelim. Bu sene-i devriyeler için sizin yardımınızı ayrıca rica etmeyi düşünüyorum.

Bu ricamızı kabul ettiğiniz takdirde, bir gün için Ankara'ya gelmeniz çok muvafık olur, kanaatindeyim. Daha evvel, eser için küçük bir "dispozisyon" hazırlamanız lazım. Sonra da bu zahmetiniz için ihtiyarına mecbur olacağımız maddi fedakârlığı da lütfen tespit edip umum müdürlüğe hitaben yazacağınız bir mektupla bildirmeniz de lazım.

Ben, umum müdürlükten usulü dairesinde "mucib"ini alırım. Ankara'ya gidip gelme masrafinızı da pek tabii olarak biz ödeyeceğiz.

İşte muhterem Tayyip Bey, ricamız şimdilik bundan ibaret.

İfademdeki perişanlığı derece-i hararetin yüksekliğine atfediniz.

Gölgede otuz yedi derece, ben sıcağa hiç dayanamam. Ankara Kahire'den daha sıcak; İkdâm "tahammül gerek erbab-ı hayata" diyor. Çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bana telefon ederseniz, yahut ne zaman Ankara'da bulunacağınızı yazıyla, tercihen telgrafla bildirirseniz çok memnun olurum. Bir an evvel harekete geçmiş oluruz.

Bu vesile ile de samimi muhabbetlerimi tekrar eylerim efendim.

Asım Süreyya

Telefon numaram ev: 13 28 10

Banka: 12 53 99

Pazar günleri akşama kadar evde bulunurum.

Asım Süreyya

Asım Süreyya İloğlu
Türkiye Ekonomi Kurum
Ankara
23.9.1964

Pek Muhterem Efendim;

“Etiler”den lütfettiğiniz mektubu biraz evvel aldım. Zahmetinize teşekkürler ederim.

Benim bu günlerde İstanbul’a gelmem ihtimali olmadığından makalenizi süslemek üzere, üniversite kütüphanesinden bulabildiğiniz resimler bizim için son derece mucib-i memnuniyet olacaktır. Bunların herhalde fotokopileri alınacaktır. Bunu kütüphane fotoğrafçısı yapabileceği gibi başka bir fotoğrafçı da yapabilir. Ücretini bankamızın Galata Şubesi Muhasebe Müdürü (Muhasebecisi) Refik Bey vasıtasıyla da derhal öretebiliriz.

Kitabı baskıya verdik. Sizin makaleyi, kolon düzeltmesinden sonra takdim edeceğim. Eserin, mümkün olduğu kadar iyi basılmasına, verdiğimiz emeklerin boşa gitmemiş olmasına çok dikkat edeceğiz.

İnşallah çalışmalarımızın mükâfatını görürüz.

Bu vesile ile de en derin saygılarımı teyit ederim efendim.

Asım Süreyya

Asım Süreyya İloğlu

Ankara

29.Eylül.1964

Pek Muhterem Tayyip Bey;

İstanbul'da bulunduğum son on beş gün zarfında sizi birkaç defa aradımsa da maalesef taliim yaver olmadı ve sizi göremedim.

Ziyaettin Fahri Bey dostumuzdan âfiyet haberinizi almakla pek memnun oldum. İnşallah sizi iz'âç eden hastalıktan tamamen kurtulmuş, feyizli çalışmalarınıza tekrar başlamışsınızdır.

Mithat Paşa hakkında, Bekir Sıtkı Bey üstadımıza hazırlattığımız broşürden bir nüshayı, fakülteadaki odanıza bırakmıştım. Herhalde almışsınızdır.

Mümkün olduğu kadar iyi basılmasına bir hayli emek verdim. Şimdi sıra sizin büyük makalenizi ihtiva edecek olan ve üzerinde bütün dikkat ve ihtimamımızı teksif ettiğimiz büyük kitaba kaldı. Bunun da basılmasına ait mukaveleyi, bugün yarın imza edeceğiz. İktisadi devlet teşekküllerinde işler, maalesef çabuk çıkmıyor. "geç olsun da güç olmasın" kavlı-i meşhurunu tekrar ederek müteselli olmaya gayret ediyoruz. Görünce kitabın münderecatını herhalde beğeneceksiniz. Yalnız resim tarafından bir hayli zayıf durumdayız. Mithat Paşa merhumun zaman-ı idaresine ait ve Rumeli kıtasıyla ilgili birkaç resim ve fotoğraf bulabilseydik, eserimiz bir kat zenginleşecek idi. Elimize geçen birkaç resmi broşüre koyduk.

Acaba sizden bu hususta bir yardım görebilir miyim? Yahut bana bir tavsiyede bulunabilir misiniz? Mithat Paşa'nın hayat-ı siyasiyle alakalı yahut bununla alakalı olmayarak 1860 yılı etrafında, Rumeli kıtamızdan bazı levhalar, aksettiren birkaç fotoğraf elde edebilirim, son derece memnun olacağım.

İslam Ansiklopedisini maalesef takip edemiyorum. Nasıl bir hissin tesiri altında kalarak ilk çıktığı sıralarda, harflerini beğenmemiştim. Sonra bir daha toparlanamadım. Şimdi çok pişmanım. Geçmiş yıllara ait nüshaları tedarik edebilmem için mali vaziyetim de ferahlık bekliyorum. İnşallah bu intizar devresi uzun sürmez. Başka ne diyebilirim? Size âfiyetler, başarılarınızın devamını temenni eylerim.

Asım Süreyya İloğlu

T.C. Ziraat Bankası Müşaviri

Ziya Gökalp Caddesi No: 23

Yenişehir / Ankara

Asım Süreyya İloğlu

Ankara

4.11.1964

Muhterem Efendim;

Tanzimat-ı Hayriye'nin yüz yirmi beşinci yıl dönümü münasebetiyle İstanbul Üniversitesi'nde tertip olunan seminerde hazır bulunduğunuzu ve son derece dikkate değer bir mahiyet taşıdığından şüphe etmediğim bir tebliğ ile seminer çalışmalarına iştirak ettiğinizi dün radyo neşriyatından öğrendim. İnşallah bu bitenleri kısa bir zaman sonra biz de okumak fırsatına nâil oluruz.

Yakınlarınızdan olduğunu öğrendiğim gence, bir mektup yazarak kendisinin İktisat Fakültesi mezunu olduğuna nazaran, bu ay içinde birçok bankalarımız tarafından açılmakta olan müfettiş muavinliği imtihanına girmesini tavsiye ettim.

Mektubu "Çarşamba"daki adrese göndermiştim. Bankalara belki imtihansız da girmek de mümkündür. Fakat bu takdirde hem aşağı bir kademedен başlamak, hem de bir münhal olmasını beklemek lazımdır.

Büyük kitabın ilk kısmını matbaaya verdik. Şimdi sıra, pek yakında sizin makaleye gelecek; bu eserin birinci kitabımızdan daha çok büyük bir kıymet taşımasına ehemmiyet veriyorum. Yalnız, evvelce de birkaç defa arz ettiğim üzere resim bakımından biraz zayıfız.

Üniversite kitaplığından istiâne edilerek, şimdiye kadar neşredilmemiş birkaç resim, birkaç vesika bulunabileceğinden bahsetmişsiniz.

Mithat Paşa merhumun zaman-ı faaliyetine ait tarihi kıymeti hâiz her hangi bir resim olabilir. Mesela o tarihe ait bir çiftlik manzarası, bir mektep resmi olabileceği gibi memleket ve yahut menafî sandıklarıyla alakalı bir vesika da olabilir.

Kıymetli delaletinizi esirgemeyeceğinizden eminim.

Bu vesile ile de en samimi muhabbetlerimi teyit eylerim efendim.

Asım Süreyya

Asım Süreyya İloğlu

Ankara

30.11.1964

Pek Muhterem Üstadım Efendim;

Kıymetli mektubunuzu alalı birkaç gün oluyor. Derhal cevap yazamadım. Kusura bakmamanızı bilhassa rica ederim. Üniversite kütüphanesinde bulunması mümkün fotoğraflar hakkında, birkaç satırlık bir mektup bundan evvel takdim edilmiş idi. Bu gibi hizmetler için bankamızın Galata Şubesi'ndeki muhasebeci arkadaşımız Refik Balcıoğlu emrinizdedir. Fotokopileri ya bizzat temin ettirir, yahut tarafınızdan istihdam olunacak sanatkârın hizmetlerini öder.

Mithat Paşa merhum tarafından "Ruşuk"'da kurulmuş olan matbaaya ait vesikaların, kitabımızda neşri pek muvafık olur. Esasen kitabımızda Mithat Paşa'nın zirai kredi hizmetlerinden bâhis, bir iki vesika daha koyuyoruz. Bahis buyurulan gencin, bilhassa yabancı kütüphanelerde yapmış olduğu incelemeler çok dikkate şayan olsa gerektir.

Yalnız bu yazının pek uzun olmaması icap eder. Nazar-ı tashihinizden geçmesi lazımdır. İhtiyar olunacak zahmetlerin bankamızca karşılanması tabiidir. Acaba bu genç kısa bir mektupla eserinin mahiyeti hakkında bana biraz daha malumat verebilir mi? bu hususun tarafınızdan söylenmesini tercih ettim. Ancak sizin kıymetli tetkikinizden sonra koyabiliriz.

Bu vesile ile de en samimi temennilerimi teyit eylerim efendim.

Asım Süreyya